

ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนครราชสีมา ประจำปีงบประมาณ 2569

1. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัด (การใช้ที่ดินด้านการเกษตร ตามแผนที่กรมพัฒนาที่ดิน ปี 2560)

1.1 พื้นที่ทั้งหมด 12,808,728 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตรกรรม 8,308,430 ไร่ (64.86% ของพื้นที่ทั้งหมด) เป็นพื้นที่นา 4,044,133 ไร่ (48.67% ของพื้นที่เกษตรกรรม) พืชไร่ 4,115,236 ไร่ (49.53% ของพื้นที่เกษตรกรรม) พืชสวน 30,987 ไร่ (0.37% ของพื้นที่เกษตรกรรม) ไม้ยืนต้น 373,974 ไร่ (4.5% ของพื้นที่เกษตรกรรม) ไม้ผล 193,212 ไร่ (2.32% ของพื้นที่เกษตรกรรม) ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ 126,502 ไร่ (1.52% ของพื้นที่เกษตรกรรม) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์ 15,648 ไร่ (0.18% ของพื้นที่เกษตรกรรม) เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม 7,478 ไร่ (0.09% ของพื้นที่เกษตรกรรม) พืชน้ำ 49 ไร่ (0.0005% ของพื้นที่เกษตรกรรม) โดยมีพื้นที่เกษตรกรรมในเขตชลประทาน 702,458 ไร่ (5.48% ของพื้นที่จังหวัด) (5.48% ของพื้นที่เกษตรกรรม) และพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน 8,210,138 ไร่ (7.82% ของพื้นที่เกษตรกรรม) และพื้นที่เกษตรกรรมนอกเขตชลประทาน 8,210,138 ไร่

1.2 สถานการณ์ด้านทรัพยากรการผลิตและแนวโน้ม (อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง รวม 29 แห่ง)

- 1) ปริมาณน้ำที่ความจุเก็บกัก รวมทั้งจังหวัด 1,225 ล้าน ลบ.ม. ปริมาณน้ำปัจจุบัน 422 ล้าน ลบ.ม. (34.45 %) (วันที่ 14 กันยายน 2569)
- 2) ปริมาณน้ำฝนสะสม ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน ถึง 14 กันยายน 2569 รวม 550 มม. (52.24 %ของฝนเฉลี่ยทั้งปี)
- 3) ความต้องการใช้น้ำของจังหวัดจำแนก 4 ด้าน ฤดูฝน ปี 2568
 - อุปโภคบริโภค แผน 69 ล้าน ลบ.ม.
 - ระบบนิเวศน์และอื่น ๆ 119 ล้าน ลบ.ม.
 - เกษตรกรรม แผน 604 ล้าน ลบ.ม.
 - อุตสาหกรรม แผน 18 ล้าน ลบ.ม.
- 4) การใช้ประโยชน์และความเหมาะสมของดินเพื่อการเพาะปลูก (Agri-Map analytic)
 - พื้นที่ทำการเกษตรที่เหมาะสม 7,289,337 ไร่
 - พื้นที่ทำการเกษตรที่ไม่เหมาะสม 451,643 ไร่ ประกอบด้วย ข้าว 143,337 ไร่ อ้อย 50,893 ไร่ มันสำปะหลัง 212,119 ไร่ ข้าวโพด 36,502 ไร่ ปาล์มน้ำมัน 4,824 ไร่ ยางพารา 1,646 ไร่ มะพร้าว 2,073 ไร่ ลำไย 56 ไร่ ทูเรียน 183 ไร่ และเงาะ 10 ไร่

1.3 ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product:GPP) ณ ราคาประจำปี พ.ศ.2568 ของจังหวัดนครราชสีมา มีมูลค่า 343,510 ล้านบาท และมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 134,338 บาทโดยมีมูลค่าภาคเกษตรกรรม 49,626 ล้านบาท นอกภาคเกษตรกรรม 299,588 ล้านบาท

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

1.4 ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

จังหวัดนครราชสีมา มีราชการส่วนภูมิภาค จำนวน 35 หน่วยงาน 32 อำเภอ 289 ตำบล 3,376 หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 334 องค์การ (องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล (ทน. 1/ทม.4/ ทต. 85 แห่ง) รวม 90 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 234 แห่ง ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2568 มีประชากร จำนวน 2,623,011 คน แยกเป็นชาย 1,284,726 คน เป็นหญิง 1,338,285 คน 1,068,648 ครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรกร 275,224 ครัวเรือน

1.5 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่

(1) ข้าวนาปี ปีเพาะปลูก 2568/69 เนื้อที่เพาะปลูก 3,279,893 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 3,274,247.75 ไร่ ผลผลิต 1,211.471.67 ตัน ผลผลิตต่อพื้นที่เก็บเกี่ยว 370 กก./ไร่ แยกเป็น

- ข้าวหอมมะลิ พื้นที่เพาะปลูก 3,114,018 ไร่ ผลผลิต 1,170,848 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 369 กก./ไร่ ราคา 14,500 บาทต่อตัน มูลค่ารวม 16,977 ล้านบาท
- ข้าวทั่วไป จังหวัดนครราชสีมามีเกษตรกรปลูกข้าวทั่วไป นอกเหนือจากข้าวหอมมะลิ ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 48,344 คน พื้นที่เพาะปลูก 442,426 ไร่ แยกเป็น
- ข้าวเจ้าชัยนาท 17,463 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 502 กก./ไร่)
- ข้าวเจ้าปทุมธานี 6,157 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 487 กก./ไร่)
- ข้าวเจ้าอื่นๆ 64,098 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 360 กก./ไร่)
- ข้าวเหนียว 63,493 ตัน (ผลผลิตเฉลี่ย 334 กก./ไร่)

(2) มันสำปะหลังโรงงาน ปี 2568 เกษตรกรผู้ปลูก 85,544 คน พื้นที่เพาะปลูก 1,481,929 ไร่ เนื้อที่เก็บเกี่ยว 1,321,026 ไร่ ผลผลิต 4,636,085 ตัน ผลผลิตเฉลี่ยต่อพื้นที่เก็บเกี่ยว 3,509 กก./ไร่

(3) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีเพาะปลูก 2568 เนื้อที่เพาะปลูก 660,723 ไร่ ผลผลิต 485,750 ตัน ผลผลิตต่อพื้นที่เก็บเกี่ยว 792 กก./ไร่

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร : การประชุมคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 1/2567 และครั้งที่ 2/2567

(4) อ้อยโรงงาน 67/68 เนื้อที่ปลูก 616,166 ไร่ ผลผลิต 6,213,177 ตัน ผลผลิตเฉลี่ย 10.10 ตัน/ไร่ (ข้อมูลจาก:สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย)

(5) ยางพารา ปี 2568 เนื้อที่ยืนต้น 78,334 ไร่ เนื้อที่กรีต 71,478 ไร่ ผลผลิต 14,694 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 206 กก.

(6) ปาล์มน้ำมัน ปี 2568 เนื้อที่ยืนต้น 8,217 ไร่ เนื้อที่ให้ผลผลิต 7,944 ไร่ ผลผลิต 15,275 ตัน ผลผลิตต่อไร่ 1,923 กก.

1.6 สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ ปี 2568 ด้านปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ เกษตรกรผู้เลี้ยง 64,047 ราย จำนวน 532,268 ตัว ไก่เนื้อ เกษตรกรผู้เลี้ยง 2,362 ราย 80,506 ตัว สุกร เกษตรกรผู้เลี้ยง 5,980 ราย 460,538 ตัว กระบือ เกษตรกรผู้เลี้ยง 11,845 ราย 82,914 ตัว

ที่มา: สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ณ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2568

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

ด้านประมง ได้แก่ ปลานิล เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลานิลจำนวน 11,900 ราย พื้นที่เลี้ยง 14,341.09 ไร่ ชนิดพันธุ์ที่เลี้ยง ปลานิลจิตรลดา ทั้งแปลงเพศ/ไม่แปลงเพศและปลาทับบิมผลผลิต 6,481.38 ตัน/ปี มูลค่า 371.69 ล้านบาท ปลาดุก เกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงปลาดุกจำนวน 2,795 ราย พื้นที่เลี้ยง 3,239.54 ไร่ ชนิดพันธุ์ที่เลี้ยง ปลาดุกอุยเทศ (บิกอุย) และปลาดุกเทศ (รัสเซีย) ผลผลิต 4,106.13 ตัน/ปี มูลค่า 182.09 ล้านบาท ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ณ วันที่ 4 มิถุนายน 2569

1.7 สินค้าเด่น/สินค้า GI

1) สินค้าเด่น ได้แก่ มันสำปะหลัง เป็นสินค้าหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด พื้นที่ปลูก 32 อำเภอ ผลผลิต 4,636,085 ตัน

2) สินค้า GI จำนวน 11 สินค้า

ลำดับที่	สินค้า	ข้อมูลสินค้า	ข้อมูลสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	จำนวนได้รับอนุญาตให้ใช้ตรา
1.	เส้นไหมไทย พื้นบ้านอีสาน	เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน หมายถึง เส้นไหมดิบที่ผ่านการสาวด้วยมือ ผลิตจากตัวไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้านที่เลี้ยงโดยใบหม่อนที่ปลูกขึ้นเองในพื้นที่ 20 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงหรือภาคอีสาน เส้นไหมไทยพื้นบ้านอีสาน เป็นสีเหลืองทอง มีความมันเงา ความนุ่มนวล ความเหนียวและความสม่ำเสมอสามารถนำมาทำเป็นเส้นยืนและเส้นพุ่งได้	ทะเบียนเลขที่ สช 56100050 วันที่ยื่นคำขอ 25 สิงหาคม 2554 วันประกาศ 9 เมษายน 2556	4 กลุ่ม หมดอายุ 7 ต.ค. 2566
2.	กาแฟดง มะไฟ	กาแฟดงมะไฟ หมายถึง กาแฟอาราบิก้า ที่ปลูกบนภูเขาที่ระดับความสูงตั้งแต่ 400-700 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลในพื้นที่หมู่บ้านดงมะไฟ ตำบลมะเกลือใหม่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้วยกรรมวิธีการผลิตมาตรฐานของกาแฟสารและกาแฟคั่ว-บด มีปริมาณคาเฟอีนไม่เกินร้อยละ 1 ของน้ำหนัก	ทะเบียนเลขที่ สช 59100076 วันที่ยื่นคำขอ 13 กันยายน 2556 วันประกาศ 31 มีนาคม 2559	15 ราย หมดอายุ 21 ม.ค. 2565 (อยู่ระหว่างตรวจประเมินฯ ขอต่ออายุตรา GI)
3.	ไวน์เขาใหญ่	ไวน์เขาใหญ่ หมายถึง ไวน์ที่ทำจากการหมักน้ำองุ่นสดสายพันธุ์ vitis vinifera ที่ปลูกเก็บเกี่ยวและผ่านกระบวนการทำไวน์ตามมาตรฐานที่กำหนด ในขอบเขตพื้นที่แหล่งภูมิศาสตร์ไวน์เขาใหญ่ในอำเภอปากช่องและอำเภอวังน้ำเขียว ของจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งอยู่นอกเขตป่าอนุรักษ์ไวน์เขาใหญ่ เป็นไวน์ลักษณะใส ไม่มีความขุ่น มีสี กลิ่น สัมผัสในปากและรสชาติที่แสดงถึงลักษณะของพันธุ์องุ่นต่าง ๆ เช่น ไวน์ขาว ไวน์แดง ไวน์โรเซ่ ไวน์หวาน	ทะเบียนเลขที่ สช 61100113 วันที่ยื่นคำขอ 25 พฤศจิกายน 2559 วันประกาศ 27 มิถุนายน 2561	2 ราย หมดอายุ 1 มิ.ย. 2566

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

ลำดับที่	สินค้า	ข้อมูลสินค้า	ข้อมูลสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	จำนวนได้รับอนุญาตให้ใช้ตรา
4.	กาแฟวังน้ำเขียว	กาแฟวังน้ำเขียว หมายถึง กาแฟอาราบิก้า สายพันธุ์คาติมอร์ F-7 และโรบัสต้า (Robusta) พันธุ์ชุมพร 2 ที่ปลูกระดับความสูง ตั้งแต่ 300-700 เมตร เหนือระดับน้ำทะเล ในพื้นที่อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ด้วยกรรมวิธีผลิตมาตรฐานเป็นกาแฟสาร และกาแฟคั่ว-บด ปริมาณคาเฟอีน : อาราบิก้าร้อยละ 1-1.2 โดยน้ำหนัก และโรบัสต้าร้อยละ 0.5-2.5 โดยน้ำหนัก	ทะเบียนเลขที่ สข 61100117 วันที่ยื่นคำขอ 21 ธันวาคม 2559 วันประกาศ 4 ธันวาคม 2561	ยังไม่ได้มีการขอใช้ตราฯ
5	ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์	ข้าวหอมมะลิทุ่งสัมฤทธิ์ หมายถึง ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง และข้าวขาว ที่แปรรูปมาจากข้าวหอมมะลิพันธุ์ข้าวดอกมะลิ 105 ปลูกในฤดูนาปี บนพื้นที่ทุ่งสัมฤทธิ์ มีชั้นหินเกลือรองรับอยู่ด้านล่างของพื้นที่ ครอบคลุมพื้นที่ 14 อำเภอ 113 ตำบล จังหวัดนครราชสีมา ทำให้ข้าวมีเมล็ดเรียวยาว มีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ	ทะเบียนเลขที่ สข 61100118 วันที่ยื่นคำขอ 21 ธันวาคม 2559 วันประกาศ 4 ธันวาคม 2561	4 กลุ่ม (160 ราย) ผปก. 2 ราย หมดอายุ 1 กุมภาพันธ์ 2566 (อยู่ระหว่างตรวจประเมินฯ ขอต่ออายุตรา GI)
6.	เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน	เครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียน หมายถึง เครื่องปั้นดินเผาชนิดไม่เคลือบ ที่ทำการเผาด้วยอุณหภูมิสูง เมื่อเผาแล้วมีสีของดินตามธรรมชาติ มั่นเงา เนื้อดินมีความแข็งแรงทนทาน เมื่อเคาะจะมีเสียงดังกังวาน ไม่แตกร้าว หากเป็นภาชนะบรรจุน้ำไม่รั่วซึมซึ่งผลิตตามกรรมวิธีการผลิตเครื่องปั้นดินเผาด่านเกวียนที่เป็นเอกลักษณ์สืบทอดต่อกันมาของชาวบ้านในพื้นที่ตำบลด่านเกวียน ทำจะหลุง ทำอ่าง ละครมใหม่พัฒนา อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา	ทะเบียนเลขที่ สข 62100125 วันที่ยื่นคำขอ 1 มิถุนายน 2561 วันประกาศ 8 กรกฎาคม 2562	1 กลุ่ม (33 ราย) หมดอายุ 7 มกราคม 2565 (อยู่ระหว่างรับสมัครผู้ขอใช้ตราสัญลักษณ์ GI)
7.	มะขามเทศเพชรโนนไทย	มะขามเทศเพชรโนนไทย หมายถึง มะขามเทศพันธุ์ฝักใหญ่ ฝักมะขามเทศจะมีลักษณะโค้งเป็นวงกลมหรือโค้งเป็นวงแบบสปริง ฝักอ่อนมีลักษณะแบนมีสีเขียวฝักแก่ มีลักษณะอวบใหญ่ มีรอยหยักเล็กน้อยตามตำแหน่งที่มีเมล็ด ฝักที่แก่จะเปลี่ยนสีจากสีเขียวเป็นสีเขียวแกมสีแดงมีเนื้อด้านในสีขาวชุ่มเมล็ดดำ รสชาติหวานมัน เนื้อกรอบ ปลูกในพื้นที่อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา	ทะเบียนเลขที่ สข 63100139 วันที่ยื่นคำขอ 4 ตุลาคม 2562 วันประกาศ 28 มกราคม 2563	1 กลุ่ม (196 ราย) 25 มกราคม 2566 (อยู่ระหว่างตรวจประเมินฯ ขอต่ออายุตรา GI)
8	ทุเรียนปากช่องเขาใหญ่	ทุเรียนปากช่องเขาใหญ่ หมายถึง ทุเรียนพันธุ์หมอนทอง ที่มีรสชาติดี หวาน มัน เนื้อสัมผัสเนียนแน่นหนึบ แท่ง ละเอียด เส้นใยน้อย มีสีเหลืองอ่อนสม่ำเสมอทั้งผลกลิ่นหอมอ่อน ปลูกในพื้นที่อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา	ทะเบียนเลขที่ สข 64100159 วันที่ยื่นคำขอ 21 สิงหาคม 2563 วันประกาศ 12 กรกฎาคม 2564	39 ราย หมดอายุ 17 เมษายน 2567

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

ลำดับที่	สินค้า	ข้อมูลสินค้า	ข้อมูลสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์	จำนวนได้รับอนุญาตให้ใช้ตรา
9	ผ้าไหมคิมะอุบัวลาย	ผ้าไหมคิมะอุบัวลาย หมายถึง ผ้าไหมทอมือชนิด 2 ตะกอ ทอลายตารางแบบดั้งเดิมโดยประกอบด้วยเส้นไหม 5 สี ได้แก่ สีแดง สีดำ สีเขียว สีส้ม และสีขาว เป็นผ้าไหมที่มีความประณีตสวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งผลิตในพื้นที่อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา	ทะเบียนเลขที่ สข 63100229 วันที่ยื่นคำขอ 30 มกราคม 2563 วันประกาศ 26 สิงหาคม 2565	อยู่ระหว่างตรวจประเมินฯ ผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI
10.	ผ้าไหมปักธงชัย	ผ้าไหมปักธงชัย หมายถึง ผ้าไหมพื้นหรือผ้าชิ้น ทอด้วยกี่กระตุก 2 ตะกอ (ไม่รวมกี่อุตสาหกรรม) ด้วยเส้นไหมยืนและไหมพุ่งที่ผลิตในประเทศไทย มีความกว้างของผ้าไม่ต่ำกว่า 40 นิ้ว เนื้อผ้าหนาแน่น มีความมันวาว สีคงทน ไม่ตก ผืนผ้าไม่มีตำหนิ ทำการทอผ้าไหมตามกรรมวิธีที่ประณีตที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดสืบกันมา	ทะเบียนเลขที่ สข 65100178 วันที่ยื่นคำขอ 21 สิงหาคม 2563 วันประกาศ 4 กรกฎาคม 2565	อยู่ระหว่างตรวจประเมินฯ ผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI
11.	น้อยหน้าเพชรปากช่อง	น้อยหน้าปากช่องเขาใหญ่ หมายถึง น้อยหน้าที่มีรสชาติหวานกลมกล่อม กลิ่นหอมละมุน เมล็ดเล็ก ขนาดผลใหญ่ ประกอบด้วย น้อยหน้า หนั น้อยหน้าฝ้าย และน้อยหน้าลูกผสม ที่ปลูกในพื้นที่อำเภopakช่องจังหวัดนครราชสีมา	คำขอเลขที่ 63100244 วันที่ยื่นคำขอ 21 สิงหาคม 2563	อยู่ระหว่างตรวจประเมินฯ ผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI

1.8 สินค้า OTOP 10 อันดับแรกของจังหวัดได้แก่

สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	แหล่งรับซื้อวัตถุ
1. กุนเชียง หมูหยอง	ปิงหังเชียง อ.เมืองนครราชสีมา	เกษตรกรผู้เลี้ยงสุกรในจังหวัดนครราชสีมา
2. หมี่โคราช	หมี่โคราชตรา 5 ดาว อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตเส้นหมี่ในจังหวัดนครราชสีมา
3. ยาหม่องสมุนไพรวังวาน	วังน้ำเขียวฟาร์มอินเตอร์	ผู้ปลูกสมุนไพรในอำเภอน้ำเขียว
4. ผ้าไหมมัดหมี่	กลุ่มไหมทองสุรนารี อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตเส้นไหมในจังหวัดนครราชสีมา
5 .ผลิตภัณฑ์แปรรูปผ้าไหม	กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแม่บ้านเกษตรกรคีมมะอุสวนหม่อน อ.บัวลาย	ผู้ผลิตเส้นไหมในจังหวัดนครราชสีมา
6. ผ้าไหมสีธรรมชาติ	บริษัทเมืองย่าซิลเค่น อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตเส้นไหมในจังหวัดนครราชสีมา
7 .เครื่องปั้นดินเผา	กลุ่มมดแดงดินเผา อ.โชคชัย	ดินในตำบลด่านเกวียน อ.โชคชัย
8. เสื้อผ้าแปรรูปจากผ้าขาวม้า	กลุ่มผ้าไทยลายโสร่ง อ.ขามสะแกแสง	ผู้ผลิตผ้าขาวม้าในจังหวัดนครราชสีมา
9. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผ้าขาวม้า	ภาษามาผ้าไทย อ.ปักธงชัย	ผู้ผลิตผ้าขาวม้าในจังหวัดนครราชสีมา
10. ผลิตภัณฑ์แปรรูปจากเสือกก	กลุ่มทอเสือกกบ้านลำพะเนียง อ.โนนแก่ง	ใช้วัตถุดิบจากชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

1.9 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

จังหวัดนครราชสีมาได้กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยว โดยได้กำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศน์ และเชิงกีฬาและการผจญภัย ตลอดถึงการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวของอารยธรรมอีสานใต้ จึงได้จัดทำโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีในนครราชสีมาขึ้น โดยมีหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงเกษตรและอนุรักษ์ธรรมชาติ ได้แก่

- 1) บ้านไทยสามัคคี หมู่ที่ 1 ตำบลไทยสามัคคี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
- 2) บ้านดอนเป้ หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านเหลื่อม อำเภอบ้านเหลื่อม จังหวัดนครราชสีมา
- 3) บ้านสันกำแพง หมู่ที่ 12 ตำบลวังหมี อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา
- 4) บ้านเหวปลากั้ง หมู่ที่ 10 ตำบลหมูสี อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
- 5) บ้านฝาง หมู่ที่ 1 ตำบลเมืองพะไล อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา
- 6) บ้านศาลาดิน หมู่ที่ 7 ตำบลโนนจาน อำเภอบัวลาย จังหวัดนครราชสีมา
- 7) บ้านโนนกก หมู่ที่ 5 ตำบลสามเมือง อำเภอสีดา จังหวัดนครราชสีมา

1.10 สหกรณ์การเกษตร

1.สถานะสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร (ไม่รวมเลิกและชำระบัญชี) รวมทั้งสิ้น จำนวน 269 แห่ง

1.1 สหกรณ์ จำนวน 137 แห่ง แยกสถานะได้ดังนี้

- ดำเนินงาน	จำนวน 136 แห่ง
- หยุดดำเนินธุรกิจ	จำนวน 1 แห่ง
- ยังไม่ดำเนินธุรกิจ	จำนวน 0 แห่ง

1.2 กลุ่มเกษตรกร จำนวน 132 แห่ง แยกสถานะได้ดังนี้

- ดำเนินงาน	จำนวน 132 แห่ง
- หยุดดำเนินธุรกิจ	จำนวน 0 แห่ง
- ยังไม่ดำเนินธุรกิจ	จำนวน 0 แห่ง

2. จำนวนสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ทั้งสิ้น 437,772 ราย

- จำนวนสมาชิกสหกรณ์	ทั้งสิ้น 423,821 ราย
- จำนวนสมาชิกกลุ่มเกษตรกร	ทั้งสิ้น 13,951 ราย

3. ปริมาณธุรกิจสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร จำนวน 45,159.09 ล้านบาท

- ปริมาณธุรกิจสหกรณ์	จำนวน 44,959.88 ล้านบาท
- ปริมาณธุรกิจกลุ่มเกษตรกร	จำนวน 199.21 ล้านบาท

4. ผลการจัดระดับชั้นความเข้มแข็งของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร (ณ 31 สิงหาคม 2569)

4.1 ผลการจัดระดับชั้นความเข้มแข็งของสหกรณ์

- ชั้น 1	จำนวน 47 แห่ง
- ชั้น 2	จำนวน 27 แห่ง
- ชั้น 3	จำนวน 59 แห่ง

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

4.2 ผลการจัดระดับชั้นความเข้มข้นของกลุ่มเกษตรกร

- ชั้น 1 จำนวน 3 แห่ง
- ชั้น 2 จำนวน 95 แห่ง
- ชั้น 3 จำนวน 37 แห่ง

2. ข้อมูลการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยของจังหวัด

2.1 พื้นที่การทำเกษตรอินทรีย์ ข้าว รวม 4,674 ไร่ เกษตรกร 244/278 ราย/แปลง
พืช 1,670.32 ไร่ เกษตรกร 211 ราย/แปลง ประมง - ราย และปศุสัตว์ 8 ราย

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
1) ข้าว T1 (เตรียมความพร้อม)	-	-
ข้าว T2 (ปรับเปลี่ยน)	-	-
รับรองแล้ว	244/278	4,674
2) พืช (แปลง)		
- ปรับเปลี่ยน	3	8
- รับรองแล้ว	211/211	1,670.32
3) ประมง	- ราย	
4) ปศุสัตว์	8 ราย	

2.2 การรับรอง GAP ด้านพืช 1,910/1,910 ราย/แปลง ข้าว 604/838 ราย/แปลง
พื้นที่ 10,655 ไร่ ด้านประมง 308 ฟาร์ม พื้นที่ และด้านปศุสัตว์ จำนวน 1,147 ฟาร์ม มาตรฐานด้านปศุสัตว์
GMP 44 ฟาร์ม

การรับรอง GAP ด้านพืช ด้านข้าว ด้านประมง และด้านปศุสัตว์

ชนิดสินค้า	จำนวนราย/แปลง	จำนวนไร่
1) พืช (แปลง)	1,910/1,910	
2) ข้าว	604/838	10,655
- GAP (รายเดี่ยว)	-	-
- GAP (รายกลุ่ม)	99/99	1,550.75
- ข้าว GAP Seed (ราย)	502/736	9,091.25
3) ประมง	308 ฟาร์ม	
4) ปศุสัตว์	1,147 ฟาร์ม	

3. งบประมาณ ปี 2569 รวมทั้งสิ้น (ณ ไตรมาส 3)

รวมงบประมาณ 2,001,010,934.14 บาท จำนวน 700 โครงการ แบ่งเป็น

- งบปกติ 630 โครงการ งบประมาณ 1,577,737,183.84 บาท เบิกจ่าย 1,358,784,809.32 บาท
- งบจังหวัด 26 โครงการ งบประมาณ 298,140,270 บาท เบิกจ่าย 167,757,328.21 บาท
- งบกลุ่มจังหวัด 6 โครงการ งบประมาณ 76,618,850 บาท เบิกจ่าย 13,761,717.43 บาท
- งบอื่น ๆ 38 โครงการ งบประมาณ 48,514,630.30 บาท เบิกจ่าย 37,433,328.88 บาท

4. สถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านเกษตร

จังหวัดนครราชสีมามีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางระหว่าง 150-300 เมตร ส่วนบริเวณตอนล่างค่อนข้างลาดชันและตะวันออกเป็นพื้นที่ราบลุ่ม โดยมีลำตะคองและลำน้ำสาขาอื่น ๆ ไหลหล่อเลี้ยงบริเวณด้านเหนือของเมือง และเป็นสาขาหนึ่งของแม่น้ำสำคัญคือแม่น้ำมูลซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รายละเอียดสถานการณ์และการช่วยเหลือภัยพิบัติด้านการเกษตรต่าง ๆ ดังนี้

4.1 พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง/อุทกภัย (ล่อแหลมและเปราะบาง) ด้านการเกษตร

(1) จังหวัดนครราชสีมาพื้นที่การเกษตรที่จะประสบความแห้งแล้ง จำนวน 14 อำเภอ รายละเอียดดังนี้ (ข้อมูลจากสำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ปี 2568)

- พื้นที่เสี่ยงภัย จำนวน 14 อำเภอ ได้แก่ แก้งสนามนาง เมืองยาง ลำทะเมนชัย พิกมาย ห้วยแถลงหนองบุญมาก เสิงสาข ทรบุรี วังน้ำเขียว ปากช่อง สีคิ้ว โนนไทย พระทองคำ และบ้านเหลื่อม

(2) จังหวัดนครราชสีมา พื้นที่การเกษตรที่ประสบอุทกภัยซ้ำซาก ซึ่งเป็นพื้นที่อยู่ในลุ่มน้ำรายละเอียดดังนี้ (ข้อมูลจากสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครราชสีมา ปี 2563-2565)

- พื้นที่เสี่ยงชุมชนเมือง ได้แก่ ชุมชนมิตรภาพซอย 4, หมู่บ้านการเคหะ เซฟวัน, ถนนมิตรภาพ (ขอนแก่น), ชุมชนบ้านช่องอยู่ ตำบลจ่อหอ, ถนนช้างเผือก(บริเวณทางเข้าโรงพยาบาลมหาราช), ชุมชนวัดศาลาลอย และพื้นที่เสี่ยงติดลำน้ำต่าง ๆ เช่น พื้นที่เสี่ยงติดลำตะคอง, ลำพระเพลิง, ลำบริบูรณ์, ลำปรางค์เก็บน้ำ ห้วยบ้านยาง เป็นต้น

- พื้นที่ลุ่มแม่น้ำมูล จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ โนนสูง ชุมพวง พิกมาย ลำทะเมนชัย และเฉลิมพระเกียรติ

- พื้นที่ลุ่มลำเชียงไกร จำนวน 5 อำเภอ ได้แก่ โนนไทย ด่านขุนทด เมืองนครราชสีมา พิกมาย และเทพารักษ์

- พื้นที่ลุ่มลำปลายมาศ จำนวน 1 อำเภอ ได้แก่ เสิงสาข

- พื้นที่ลุ่มลำสะเทต จำนวน 2 อำเภอ ได้แก่ โนนแดง และพิกมาย

- พื้นที่ลุ่มลำตะคอง จำนวน 6 อำเภอ ได้แก่ สีคิ้ว สูงเนิน เมืองนครราชสีมา เฉลิมพระเกียรติ โนนสูง และพิกมาย

- พื้นที่ลุ่มลำพระเพลิง จำนวน 4 อำเภอ ได้แก่ ปักธงชัย โชคชัย เฉลิมพระเกียรติ และโนนสูง

ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

(3) การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัดนครราชสีมา ปี 2568 ทั้งด้านพืช ประมง และปศุสัตว์

1. ด้านพืช

1.1 อุทกภัย พื้นที่เสียหาย 14 อำเภอ รวมพื้นที่ 40,125.25 ไร่ เกษตรกร 5,516 ราย
วงเงินช่วยเหลือ 59,362,129 บาท ผ่านที่ประชุม ก.ช.ภ.อ. แล้ว ได้แก่ อำเภอเสิงสาง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอ
จักราช อำเภอบัวใหญ่ อำเภอประทาย อำเภอกนครบุรี อำเภอดง อำเภอโนนไทย อำเภอพิมาย อำเภอชุมพวง
อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอโนนแดง อำเภอเทพารักษ์ และอำเภอพระทองคำ

1.2 อุทกภัย พื้นที่เสียหาย 17 อำเภอ รวมพื้นที่ 31,679 ไร่ เกษตรกร 4,349 ราย
 วงเงินช่วยเหลือ 47,114,230 บาท ผ่านที่ประชุม ก.ช.ภ.อ. แล้ว ได้แก่ อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอด่านขุนทด
 อำเภอโนนสูง อำเภอห้วยแถลง อำเภอเมืองยาง อำเภอขามสะแกแสง อำเภอหนองบุญมาก และอำเภอปักธงชัย

2. ด้านประมง

2.1 อุทกภัย พื้นที่เสียหาย ไม่มี

3. ด้านบุคคล

3.1 อุทกภัย พื้นที่เสียหาย ไม่มี

5. ปัญหา/ข้อเรียกร้องที่เกิดขึ้นในจังหวัด/แนวทางแก้ไข (ใคร ได้รับผลกระทบ/เดือดร้อนอย่างไร เมื่อใด
มีอย่างไร ได้ปฏิบัติการไปแล้วอย่างไร ผลเป็นอย่างไร มีข้อเสนอการแก้ไขปัญหาให้หมดสิ้นไปอย่างไร)

5.1 ปัญหาที่ดินทำกิน

เรื่อง การจัดซื้อที่ดินเอกชนเพื่อนำมาปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาผู้ขึ้นทะเบียนไร้ที่ดิน
ทำกิน ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวนประมาณ 32,000 ราย

ประเด็นปัญหา

1.ที่ดินที่นำมาเสนอขายให้กับ ส.ป.ก.นครราชสีมา ส่วนใหญ่เป็นที่ดินที่ไม่เหมาะสมกับการทำการเกษตร และต้องลงทุนในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานค่อนข้างสูง

2.ราคาที่ดินที่เสนอขาย ในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร มีราคาค่อนข้างสูง ซึ่งเกินราคาประเมินของกรมธนารักษ์ ประมาณ 5 – 6 เท่า ทำให้ไม่สามารถจัดซื้อได้

3.ระยะเวลาในการจัดซื้อที่ดินใช้เวลานาน และมีกระบวนการดำเนินการจัดซื้อหลายขั้นตอน ทำให้เกิดความล่าช้า

แนวทางแก้ไขปัญห

ควรปรับปรุง แก้ไขหลักเกณฑ์ในการจัดซื้อที่ดิน ให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ลดขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อที่ดิน และปรับปรุงผู้มีอำนาจอนุมัติการจัดซื้อที่ดิน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้สะดวก และรวดเร็ว นำที่ดินมาแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรผู้ไร้ที่ดินทำกินต่อไป

